

Oikeusministeriölle

Helsingissä, 8.11.2010

Punaisen Ristin lausunto nuorten äänioikeusikärajaa käsittelevästä raportista "Nuorten ääni – aikuisten uurna?"

Suomen Punainen Risti kiittää oikeusministeriötä mahdollisuudesta lausua äänioikeusikärajaa selvittäneen työryhmän raportista "Nuorten ääni – aikuisten uurna?". Haluamme aluksi todeta, että työryhmä on ansiokkaasti selvittänyt ja pohtinut asiaa monesta eri näkökulmasta.

Suomen Punainen Risti ei ota suoraan kantaa äänioikeusikärajan alentamiseen kunnallisvaaleissa. Haluamme kuitenkin tuoda esille näkemyksiä nuorten vaikuttamismahdollisuuksista poliittisen järjestelmän ulkopuolella omien kokemustemme perusteella.

Suomen Punaisen Ristin kokemus on, että nuoria tulee kannustaa yhteiseen päätöksentekoon. Olemme pyrkineet järjestönä kantamaan vastuuta siitä, että nuorten vaikutusmahdollisuudet toteutuvat järjestön kaikilla tasoilla.

Suomen Punaisen Ristin nuorisotoiminta on nuorten suunnittelemaa ja toteuttamaa vapaaehtoistoimintaa. Punaisen Ristin nuorisotoiminnan kärki on vapaaehtoisten auttamistyön tukeminen ja vahvistaminen. Nuoret ovat keskeinen osa päätöksentekoa ja kannustamme heitä aktiivisesti ottamaan kantaa ja vaikuttamaan niin järjestön sisällä kuin yhteiskunnassa. Nuoret toimivat aikuisten rinnalla järjestön luottamuselimissä järjestön kaikilla tasoilla ja heillä on omia vaikuttamisen areenoja. Nuorten luottamusjärjestelmä tarjoaa nuorille oppimisen paikkoja ja mahdollisuuden vaikuttaa nuorten omalla tavalla.

Suomen Punaisen Ristin hallituksen asettaman valtakunnallisen nuorisotoimikunnan keskeisiä tehtäviä on seurata nuorisotoiminnan kehittämistä yleiskokoussuositusten mukaisesti, toimia yhteistyöverkostoissa niin Suomessa kuin maailmanlaajuisesti, järjestää nuorten vuosikokous kerran vuodessa, tukea nuoria piirien luottamuselimissä kummitoiminnan ja vertaistapaamisten kautta sekä kehittää nuorten luottamusjärjestelmää toimivaksi ja dynaamiseksi.

Nuorten vuosikokous puolestaan kokoaa nuoret vaikuttajat koko Suomesta. Nuoret keskustelevalle ajankohtaisista yhteiskunnallisista trendeistä, ottavat kantaa ja puhuvat heikommassa asemassa olevien nuorten puolesta. Vuosikokouksessa nuoret päättävät nuorisotoiminnan kehittämissuunnista ja verkostoituvat.

Haluamme tällä korostaa sitä, että nuorille voidaan luoda vaikuttamisen paikkoja poliittisen järjestelmän ulkopuolella. Uskomme, että se lisää myös kiinnostusta yleiseen yhteiskunnalliseen ja poliittiseen osallistumiseen. Järjestöjen osalta tämä asettaa vaatimuksia luoda menetelmiä, joilla nuorten osallisuudesta ja vaikuttamisesta huolehditaan.

Olisi myös tärkeää, että vapaaehtoistoiminta sisällytettäisiin osaksi koulujen opetus-ohjelmia, jotta nuorten tietoisuus vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallisesta merkityksestä ja sitä kautta avautuvista vaikuttamiskanavista ja toiminnan paikoista lisääntyisivät.

Vaikka selvityksessä todetaan, että nuorten kiinnostus perinteiseen järjestöosallistumiseen näyttäisi olevan hiipumassa, on myös tuoreita tutkimuksia, joiden mukaan auttamishalukkuus nuoremmassa ikäryhmissä olisi kasvussa. TNS Gallupin toteuttaman RISC Monitor 2010 -tutkimuksen "Vapaaehtoistoiminta ja sen kehittäminen" -raportin yhteenvedossa todetaan: *"Auttamishalukkuuskyselyn perusteella voidaan ennakoida auttamisen uuden aallon nousua. Kehityksessä tuntuu tapahtuneen selkeä käänne. Nuorimmissa ikäryhmissä kiinnostus vapaaehtoistoimintaan on selvästi monipuolisempaa kuin muissa väestöryhmissä. Voimakkaimmin ilmiö näkyy 15-24-vuotiaiden, erityisesti naisten keskuudessa, mutta ilmenee myös 25-34-vuotiaiden monipuolisena auttamishaluna."*

Tätä tutkimustulosta on syytä tarkemmin arvioida, jotta tämä arvioitu kiinnostuksen kasvu saadaan kanavoitua mielekkääseen toimintaan. Järjestöjen osalta se tarkoittaa nuorten parempaa tavoittamista.

Osallistumismahdollisuuksien takaaminen on Punaisen Ristin kokemusten perusteella olennainen osa yhteiskuntarauhan ylläpitämistä. Raportissa esitetyt johtopäätökset, joiden mukaan poliittisessa osallistumisessa ja politiikan tuntemuksessa olisi tapahtumassa selkeämpää eriytymistä koulutuksen ja sosiaalisen aseman mukaan, on erittäin tärkeä yhteiskunnallinen haaste. Kahtiajakautumisen seuraukset näkyvät jo monella muullakin tavalla nuorten elämässä ja tämä kehitys voi johtaa joidenkin ihmisryhmien marginalisoitumiseen jo hyvin varhaisessa vaiheessa.

Tässäkin mielessä kolmannen sektorin toiminnalla on entistä tärkeämpi merkitys lukea hiljaisia signaaleja nuorten tilanteesta ja aktivoida heitä mukaan nuoria kiinnostavaan toimintaan. Tässä työssä on myös vähemmistöryhmien asema erityisesti huomioitava.

Kristiina Kumpula
pääsihteeri